

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Z., a.s., S.**, so sídlom P.S., IČO: X., zastúpeného advokátkou Mgr. Z.B.M.B. proti žalovanému: **C., a.s.**, P.S., IČO: X., zastúpenému advokátom JUDr. J.M.T., **o určenie neplatností uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 12. júna 2006**, vedeného Okresným súdom Michalovce pod sp. zn. 18 Cb 314/2006, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach, č. k. 2 Cob 51/2008-494 zo dňa 11. júla 2008, takto

r o z h o d o l:

Dovolanie žalobcu sa **o d m i e t a**.

Žalovanému sa nepriznáva náhrada trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Michalovce rozsudkom žalobu o určenie neplatnosti uznesení mimoriadneho valného zhromaždenia žalovaného zo dňa 12. júna 2006 zamietol, nakoľko prvostupňový súd dospel k záveru, že podaná žaloba nie je dôvodná. Zároveň žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 11 864 Sk.

Na odvolanie žalovaného odvolací súd odvolacie konanie podľa § 207 ods. 3 O.s.p. zastavil a žiadnemu z účastníkom nepriznal náhradu trov odvolacieho konania. Z odôvodnenia vyplýva, že podaním zo dňa 3. júla 2008 žalobca zoberal svoje odvolanie v celom rozsahu späť a žalovaný so zastavením odvolacieho konania súhlasil.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Žiadal, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Svoje dovolanie dôvodil ust. § 241 ods. 2 písm. a) až c) O.s.p., najmä tým, že v konaní došlo k vadám

uvedeným v ust. § 237 písm. c), f) a g) O.s.p., keďže, ako tvrdí, žalobca nebol riadne zastúpený. Uviedol, že sa mu postupom konania súdu odňala možnosť konať pred súdom a konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci. V dovolaní uviedol, že osoba, ktorá konala ako predseda predstavenstva žalobcu a dňa 7. júla 2008 vzala odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa späť, nato nebola oprávnená.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.), či opravný prostriedok smeruje proti takému rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

V prejednávanej veci dovolanie smeruje proti uzneseniu. Podľa § 239 O.s.p. platí, že ak bolo napadnuté rozhodnutie vydané v tejto procesnej forme, je dovolanie proti nemu prípustné, ak je napadnuté zmeňujúce uznesenie (§ 239 ods. 1 O.s.p.) alebo potvrdzujúce uznesenie (§ 239 ods. 2 O.s.p.), ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak: a) odvolací súd v ňom vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide po právnej stránke o rozhodnutie zásadného významu, alebo ak b) ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak c) ide o uznesenie o uznaní, príp. neuznaní cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné, resp. nevykonateľné na území Slovenskej republiky.

Uznesenie o zastavení odvolacieho konania, ktoré žalobca napadá dovolaním, nie je v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p. uvedené. Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je však prípustné dovolanie z dôvodov vymenovaných v ustanovení § 237 písm. a/ až g/ O.s.p. Okrem iných prípustnosť dovolania zakladá aj postup súdu, ktorým bola účastníkovi konania odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/). Odňatím možnosti konať sa v zmysle tohto ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. O postup, odnímajúci účastníkovi možnosť konať pred súdom ide tiež vtedy, ak odvolací súd zastaví odvolacie konanie podľa § 207 ods. 3 O.s.p., hoci podmienky pre tento postup neboli splnené. Dovolateľ v postupe odvolacieho súdu vidí vadu, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie (§ 241 ods. 2 písm. b/ O.s.p.). Uvedená vada je však skutočnosťou zakladajúcou dôvodnosť dovolania, nie však jeho prípustnosť. Prihliadnuť na ňu by bolo možné, len ak by dovolanie bolo

prípustné. Z opisu pochybenia, ktoré dovolateľ odvolaciemu súdu vytýka, je zrejmé, že za vadný považuje postup odvolacieho súdu v tom, že zastavil odvolacie konanie na základe späťvzatia odvolania, ktoré takýto účinok nemohlo vyvolať, pretože bolo urobené niekým, kto na takýto úkon nebol oprávnený. Takéto pochybenie by bolo treba považovať za postup, ktorým sa účastníkovi konania odňala možnosť konať pred súdom, ktorý zakladá nielen dôvodnosť dovolania, ale aj jeho prípustnosť. Dovolací súd preto vychádzajúc z § 242 ods. 1 druhá veta O.s.p. preskúmal postup odvolacieho súdu i z uvedeného pohľadu.

Rozhodnutie súdu prvého stupňa môže napadnúť odvolaním účastník konania. Podané odvolanie, pokiaľ o ňom odvolací súd nerozhodol, môže účastník konania vziať späť. V takom prípade odvolací súd odvolacie konanie zastaví (§ 201, § 207 ods. 2, 3 O.s.p.). Za právnickú osobu v občianskom súdnom konaní koná a robí procesné úkony štatutárny orgán, alebo pracovník (člen), ktorý preukáže, že je oprávnený za ňu konať. Právnická osoba, rovnako ako osoba fyzická, sa môže dať zastúpiť zástupcom, ktorého si zvolí (§ 21, § 24 O.s.p.). Plnomocenstvo pre zástupcu musí v takom prípade udeliť štatutárny orgán.

Žalobcom v konaní je akciová spoločnosť, ktorej štatutárnym orgánom je predstavenstvo volené valným zhromaždením. Podľa zápisu v obchodnom registri za spoločnosť koná predseda, v jeho neprítomnosti podpredsa. Keď právny úkon vyžaduje písomnú formu, podpisuje ho predseda, prípadne podpredsa a ďalší člen predstavenstva.

Odvolanie proti rozsudku súdu prvého stupňa podala dňa 7. februára 2008 v mene žalobcu advokátka Mgr. Z.B. (č. l. 463). Plnomocenstvo pre ňu podpísali dňa 24. januára 2007 Ing. M.B. ako predseda predstavenstva a V.F. ako podpredsa predstavenstva (č. l. 82). Späťvzatie odvolania, ktoré bolo podané na odvolací súd osobne dňa 7. júla 2008, podpísal Mgr. V.B. ako predseda predstavenstva (č. l. 486). Dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu podala v mene žalobcu Mgr. Z.B. (č. l. 509). Plnomocenstvo pre ňu podpísali dňa 22. augusta 2008 Ing. M.B. ako predseda predstavenstva a V.F. ako podpredsa predstavenstva (č. l. 521), v rovnakom postavení ako predchádzajúce plnomocenstvo.

Dovolateľ nesprávny postup odvolacieho súdu vidí v tom, že konanie zastavil na základe úkonu osoby, ktorá nebola oprávnená v jeho mene konať. Mgr. V.B. bol síce v čase, keď urobil predmetný procesný úkon, zapísaný v obchodnom registri ako predseda predstavenstva spoločnosti, v skutočnosti však ním už nebol, lebo uznesením mimoriadneho valného zhromaždenia zo dňa 23. júna 2008 bol na funkciu predsedu predstavenstva menovaný p. B.. V uvedených súvislostiach treba prisvedčiť názoru dovolateľa, že funkcia v štatutárnom orgáne vzniká rozhodnutím orgánu právnickej osoby,

do ktorého kompetencie patrí jeho vytváranie. Zápis do obchodného registra má už len deklaratórny, nie konštitutívny účinok. Rovnako to platí aj pre zánik funkcie (§ 66 ods. 2 Obchodného zákonníka). Ak urobia úkon osoby, ktoré v skutočnosti štatutárnym orgánom alebo jeho členom nie sú, nepôjde o platný úkon právnickej osoby. Napriek uvedenému i v opísanom prípade môže mať zápis v obchodnom registri účinky voči zapísanej právnickej osobe, ale najmä voči tretím osobám.

Podľa § 27 ods. 3 Obchodného zákonníka v znení účinnom v čase späťvzatia odvolania sú zapísané údaje účinné voči tretím osobám odo dňa ich zverejnenia. Podľa § 27 ods. 6, od zverejnenia zápisu štatutárneho orgánu alebo jeho členov do obchodného registra sa zapísaná osoba nemôže voči tretím osobám domáhať porušenia právnych predpisov, spoločenskej zmluvy, alebo stanov pri voľbe alebo vymenovaní štatutárných orgánov alebo ich členov, okrem prípadu, že sa preukáže, že tretia osoba o ich porušení vedela. Uvedené ustanovenia poskytujú ochranu tretím osobám, ktoré konajú v dobrej viere, že údaje týkajúce sa štatutárných orgánov, ktoré sú zapísané v obchodnom registri a zverejnené, sú správne a zodpovedajú skutočnosti.

Dovolací súd si zapožičal z registrového súdu - Okresný súd Košice I spis týkajúci sa zápisu zmien spoločnosti ZZ.S., zapísaného v oddieli Sa, vložka číslo X./V. Z uvedeného spisu vyplýva, že dňa 19. júna 2008 bol podaný návrh na zápis zmeny zapísaných údajov, ktorý sa týkal výmazu predsedu predstavenstva Ing. M.B. a zároveň zápisu predsedu predstavenstva Mgr. V.B.. Táto zmena bola vykonaná dňa 24. júna 2008 a zapísaná ku dňu 8. júla 2008.

Ďalším návrhom zo dňa 25. júna 2008 sa navrhol zápis zmeny v osobe predsedu predstavenstva, a to zápis Ing. M.B.. Registrový súd túto zmenu odmietol vykonať, nakoľko návrh nespĺňal podmienky na vykonanie zápisu. Dňa 3. júla sa podali námietky proti oznámeniu o odmietnutí vykonať zápis. Okresný súd Košice I uznesením zo dňa 23. júla 2008, sp. zn. 33 Nsre/50/2008 námietky navrhovateľa zamietol. Na odvolanie navrhovateľa Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací uznesením zo dňa 29. septembra 2008, č. k. 1 Cob/97/2008-714 zmenil napadnuté uznesenie tak, že povolil v obchodnom registri v oddieli Sa vl. č. X./V okrem iného zápis v časti štatutárny orgán - predstavenstvo: Ing. M.B. a výmaz predsedu predstavenstva Mgr. V.B. k 23. júnu 2008. Toto rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008. Z potvrdenia o vykonaní zápisu registrového súdu (č. k. 742) vyplýva, že predmetná zmena bola vykonaná dňa 9. apríla 2009.

Uvedené zloženie členov predstavenstva bolo takto zapísané v obchodnom registri až 9. apríla 2009, kedy súd vydal aj potvrdenie o vymazaní zapísaného predsedu predstavenstva a ukončení funkcie k 23. júnu 2008 a zapísaní nových členov, okrem iných aj Ing. M.B., so vznikom funkcie 23. júna 2008. Túto zmenu však nevykonal na základe uznesenia valného zhromaždenia zo dňa 23. júna 2008, ako sa uvádza v dovolaní. Zmeny zapísal až na základe rozhodnutia o odvolaní, ktorým zmenil uznesenie o námietkach tak, že námietkam vyhovel a rozhodol o zápise.

Znamená to, že v čase podania odvolania bol Mgr. V.B., ktorý v mene žalobcu vzal odvolanie späť, zapísaný v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu - predseda predstavenstva. Vzhľadom na charakter sporu si odvolací súd zrejme zadovážením výpisu z obchodného registra overoval, či osoba, ktorá v mene žalobcu konala a vzala odvolanie späť, je skutočne členom štatutárneho orgánu. V spise je na č. 1. 488 výpis z obchodného registra zo dňa 15. júla 2008, podľa ktorého uvedený stav stále platil. K inému záveru, a to ani z obsahu registrového spisu, v čase rozhodovania o späťvzati odvolací súd nemohol dospieť. Za uvedenej situácie sa žalobca, vzhľadom na ustanovenie § 27 ods. 6 Obchodného zákonníka, nemohol dovoliavať toho, že procesný úkon, ktorý urobila osoba zapísaná v obchodnom registri ako člen štatutárneho orgánu, nie je platný a účinný. Odvolací súd preto nemal dôvod pochybovať o tom, že odvolanie vzala späť osoba, ktorá právom konala za žalobcu.

Odvolací súd odvolacie konanie správne zastavil a v konaní nedošlo k vade uvedenej v § 237 písm. f/ O.s.p. Dovolací súd nezistil žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O.s.p. Dovolanie preto podľa § 218 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 5 O.s.p. ako neprípustné odmietol.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, má preto podľa § 243b ods. 5 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Osobitný charakter konania (majúci pôvod v spore členov, resp. skupín členov družstva) považoval dovolací súd za hodný osobitného zreteľa a podľa § 150 O.s.p. mu náhradu trov dovolacieho konania nepriznal.

P o u č e n i e: Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 17. septembra 2009

JUDr. Anna Marková, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: M.